

Н.Рахманов атындагы орто мектеби. Муг.Намазбекова А.Б.

“ _____ ” _____ -20 _____ -жыл				
ОББ текшердим: _____				
Предмет	Алгебра	9 -класс	I чейрек	№

Сабактын темасы: Функциянын нөлү. Өсүүчү жана кемүүчү функциялар.

Сабактын тиби: жаңы билимди өздөштүрүү

Сабактагы колдонулуучу усулдар жана ыкмалар: интерактивдүү

Сабакта колдонулуучу каражаттар жана материалдар: табличка, карточкалар, сүрөттөр, видеосабак, презентация, тех.каражаттар

Сабактын максаттары		Күтүлүүчү натыйжалар
Билим берүүчүлүк	Функциянын нөлү, өсүү, кемүү аралыктарын табуу боюнча түшүнөт.	Функциянын нөлү, өсүү, кемүү аралыктарын табуу, графиктерин сызуу аркылуу анализдесе;
Өнүктүрүүчүлүк	Функциянын нөлү, өсүү, кемүү аралыктарын эсептейт, графиктеринин жардамы менен табат.	Функциянын нөлү, өсүү, кемүү аралыктарын тапса, графиктерин түзсө.
Тарбиялык	Бири бирин угат, бири-бирине жардамдашат, өз алдынча иштешет.	кунт коюп угат, бири-бирине жардамдашса, суроолорго жооп беришсе.

Негизги компетенттүүлүктөр:

1. Маалыматтык компетенттүүлүк (НК 1)

2. Социалдык коммуникативдик комп (НК 2)

3. “Өзүн өзү уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү” (НК 3)

Предметтик компетенттүүлүктөр:

1. Эсептөө (ПК 1)

2. Аналитикалык-функционалдык (ПК 2)

3. Көрсөтмөлүү -образдуу (ПК 3)

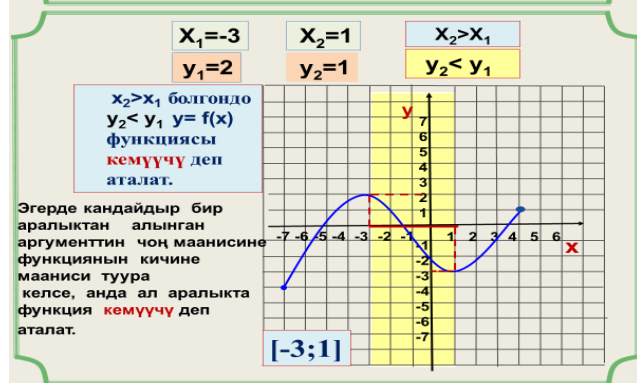
4. Статистикалык-ыктымалдык (ПК 4)

Сабактын жүрүшү:

Сабактын этаптары	Убак	Мугалимдин иш аракети	Окуучулардын иш аракети	Окуучу калып комп-р		Баалоо
				Нег.	Пред	
1. Мотивация Уюштуруу Шыктандыруу	2-3'	1. Сабакты уюштуруу, окуучуларды сабакка даярдоо. 2. Шыктандыруу	1. Мугалим менен бирдикте жагымдуу маанай түзүүгө катышат	НК 3	ПК 1 ПК 2	“Азаматсы нар” дагы эмнени билесиңер деген сыяктуу сыпаттама
2. Теманы жана күтүлгөн окуу натыйжаларын жарыялоо	2-3'	1. Тема жана максат менен таанышышат. 2. Сүрөттөр менен кыска түшүндүрмө берилет. 3. Окуучулар менен бирдикте аныктама лар талкууланат	1. Темага карата максат коюшат, ойлорун ортого салышат. 2. Мугалим менен бирдикте аныктамаларды түшүнөт.	НК 1 НК 2	ПК 1 ПК 2 ПК 3	Дагы кимиңер кандай ойлорду айта аласыңар? Калыптандыруучу баалоо.

3.Тема боюнча зарыл болгон маалыматтарды берүү

9-10'

НК 1
НК 2

ПК 1
ПК 3
ПК 4

Окуучуларга сыпаттама баалар берилет.

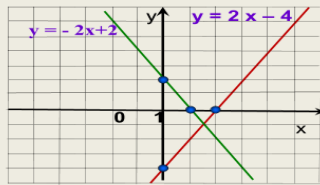
Калыптандыруучу баалоо.

$$y = 2x - 4$$

x	y
0	-4
2	0

$$y = -2x + 2$$

x	y
0	2
1	0

1. $K > 0$ $y = 2x - 4$ 2. $K < 0$ $y = -2x + 2$

Функция өсүүчү

Функция кемүүчү

Эгерде кандайдыр бир аралыктан алынган аргументтин бардык маанилерине функциянын бирдей мааниси туура келсе, анда ал аралыкта функция турактуу болот.

1. $[-7; -3]$

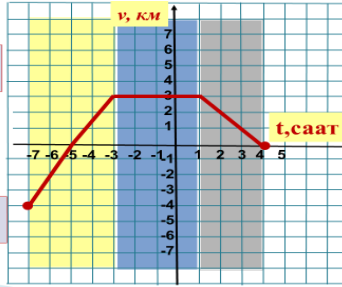
өсүү аралыгы

2. $[1; 4]$

кемүү аралыгы

3. $[-3; 1]$

турактуу аралыгы

Төмөндөгү функциялардын нөлдөрүн тапкыла (эгерде алар бар болсо):

1. $y = -0,8x + 12$

$$-0,8x + 12 = 0$$

$$-0,8x = -12$$

$$8x = 120$$

$$x = 15$$

Жообу: Функциянын нөлү: $x = 15$

2. $y = \frac{4 + 2x}{x^2 + 5}$

Болчоктун нөлгө бвр. 0 д (a = 0 ботуу шарты)

$$4 + 2x = 0$$

$$2x = -4$$

$$x = -2$$

Жообу: Функциянын нөлү: $x = -2$

4.Интерактивдүү көнүгүүлөр – сабактын борбордук бөлүгү

20-22'

№10. а) $y = 4x - 16$.

$$4x - 16 = 0, \quad x = 4.$$

$$\text{Ж: } y(4) = 0.$$

б) $y = \frac{6 + 3x}{x^2 + 1}$;

$$6 + 3x = 0, \quad x = -2.$$

$$\text{Ж: } y(-2) = 0.$$

№11. а) $y = 4x + 5$.

$$4x + 5 = 0, \quad x = -5/4.$$

$$\text{Ж: } y(-5/4) = 0;$$

$$(-\infty; +\infty)$$

б) $y = x^2 + 4$; Ж: $y \neq 0$;

$$(-\infty; 0) \text{ өсөт; } (0; +\infty) \text{ кемийт.}$$

№12. 11-сүрөт менен иштөө. $10 \leq x \leq 10$.

а) $(-7; 0), (-3; 0),$

$(3; 0), (9; 0)$

б) $(-10; -6)$ өсөт,

$(0; 6)$ өсөт,

в) $(-5; 0)$ кемийт, $(6;$

$10)$ кемийт.

г) $(-7; -3) y > 0,$

$(3; 9) y > 0.$

Окуучулар функциялардын нөлдөрүн, өсүү, кемүү аралыктарын өз алдынча, бири-бирине жардам берүү менен эсептешет.

НК 1
НК 2
НК 3

ПК 1
ПК 2
ПК 3

Мугалимдин алкыш сөзү Азамат, Бали, Рахмат ж.б.

Калыптандыруучу баалоо.

5. Сабактын жыйынтыктарын чыгаруу; натыйжаларын баалоо	5-6'	1. Теманы бышыктоо үчүн суроолор берилет: -Функциянын нөлдөрү, өсүү, кемүү аралыктары кантип табылат? -функциянын графиги кантип түзүлөт? 2. Талкуу 3. Үй тапшырма берилет: №13. 4. Баалоо.	Окуучулар өз жөндөмдүүлүктөрү менен чыгарган мисалдарын түшүндүрүп, суроолорго жооп беришет.	НК 1 НК 2 НК 3	ПК 1 ПК 2 ПК 3	Мугалимдин алкышы, алган упайлары эсептелет. Жыйынтык тоочу баалоо.

“ _____ ” _____ -20 _____ -жыл				
ОББ текшердим: _____				
Предмет	Алгебра	9 -класс	I чейрек	№

Сабактын темасы: **Көнүгүү иштөө.**

Сабактын тиби: бышыктоо сабагы

Сабактагы колдонулуучу усулдар жана ыкмалар: интерактивдүү

Сабакта колдонулуучу каражаттар жана материалдар: табличка, карточкалар

Сабактын максаттары		Кутулүүчү натыйжалар
Билим берүүчүлүк	Функциянын нөлдөрү, өсүшү, кемиши, графиктери боюнча айтып беришет.	Функциянын нөлдөрү, өсүшү, кемиши, графиктери боюнча түшүнсө;
Өнүктүрүүчүлүк	Функциянын нөлдөрүн, өсүшү, кемишин, графиктер менен табат.	Функциянын нөлдөрүн, өсүшүн, кемишин эсептеп, график менен иштей алса;
Тарбиялык	Бири бирин угат, бири-бирине жардамдашат, өз алдынча иштешет.	Кунт коюп угуп, бири-бирине жардамдашат, суроолорго жооп беришсе.

Негизги компетенттүүлүктөр:

1. Маалыматтык компетенттүүлүк (НК 1)

2. Социалдык коммуникативдик комп (НК 2)

3. “Өзүн өзү уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү” (НК 3)

Предметтик компетенттүүлүктөр:

1. Эсептөө (ПК 1)

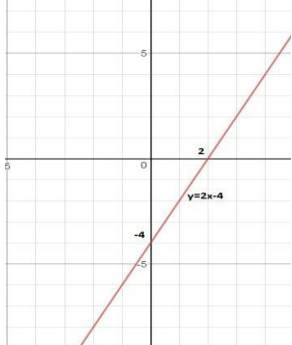
2. Аналитикалык-функционалдык (ПК 2)

3. Көрсөтмөлүү -образдуу (ПК 3)

4. Статистикалык-ыктымалдык (ПК 4)

Сабактын жүрүшү:

Сабактын этаптары	Убак	Мугалимдин иш аракети	Окуучулардын иш аракети	Окуучу калып комп-р		Баалоо
				Нег.	Пред	
1. Мотивация Уюштуруу Шыктандыруу	2-3'	1. Сабакты уюштуруу, окуучуларды сабакка даярдайт. 2. Шыктандыруу	1. Мугалим менен бирдикте сабакка даярдайт.	НК 3	ПК 1 ПК 2	“Азаматсы нар” дагы эмнени билесинер деген сыяктуу сыпаттама
2. Өтүлгөн	3-5'	Окуучулардын тема	Мугалимдин	НК 1	ПК 1	Дагы

материалдарды кайталоо		боюнча билимин билүү максатында суроолорду берет. Окуучулардын оюн угат. Мугалим функциянын өсүшү, кемиши, графиктери боюнча кайталайт.	суроолоруна өз ойлорун билгендерин айтышат. Мугалимден тема боюнча маалымат алышат. Керектүү маалыматты дептерине жазышат. Суроолорго жооп беришет.	НК 2	ПК 2 ПК 3	киминер кандай ойлорду айта аласыңар? Калыптандыруучу баалоо.
Эс алуу мүнөтү	1'	Разминка	Функцияга мисал келтиришет.	НК 2		
4.Интерактивдүү көнүгүүлөр – сабактын борбордук бөлүгү	27-30'	№14. График түзүү; Нөлдөрү: а) -4 жан 3; №15. Өсүүчү функ-р: $y=6x-7$; $y=x+2$; Кемүүчү функциялар: $y=-5x+10$; $y=-9x-12$; $y=2-x$. №16. График түзүү: №17. а) $\sqrt{x} = 2$ $(\sqrt{x})^2 = 2^2, x = 4$ Ж: $x=4$. б) $\frac{1}{\sqrt{x}} = \frac{1}{3}$; $(\sqrt{x})^2 = 3^2, x = 9$ Ж: $x=9$. в) $\sqrt[3]{x} = 3, x = 27$ Ж: $x=27$.	Мисалдарды өз алдынча, бири-бирине жардам берүү менен иштешет.	НК 1 НК 2 НК 3	ПК 1 ПК 2 ПК 3	Мугалимдин алкыш сөзү Азамат, Бали, Рахмат ж.б Калыптандыруучу баалоо.
5. Сабактын жыйынтыктарын чыгаруу; натыйжаларын баалоо	5-6'	1. Теманы бышыктоо үчүн суроолор берилет: -Функциянын нөлү, өсүү, кемүү д.э? -Функциянын графиги кантип түзүлөт? 2. Талкуу 3. Үй тапшырма берилет: №19.	Окуучулар өз жөндөмдүүлүктөрү менен чыгарган мисалдарын түшүндүрүп беришет. Суроолорго жооп айтышат.	НК 1 НК 2 НК 3	ПК 1 ПК 2 ПК 3	Мугалимдин алкышы ар бир окуучуну өзүнчө сыпаттама баалар менен баалайт. Жыйынтык

		4. Баалоо.				тоочу баалоо.

“ _____ ” _____ -20 _____ -жыл				
ОББ текшердим: _____				
Предмет	Алгебра	9 -класс	I чейрек	№

Сабактын темасы: **Жуп жана так функциялар.**

Сабактын тиби: жаңы билимди өздөштүрүү

Сабактагы колдонулуучу усулдар жана ыкмалар: интерактивдүү

Сабакта колдонулуучу каражаттар жана материалдар: табличка, карточкалар, сүрөттөр, видеосабак, презентация, тех.каражаттар.

Сабактын максаттары		Күтүлүүчү натыйжалар
Билим берүүчүлүк	Функциянын жуптугу, тактыгы боюнча маалымат алат.	Функциянын жуп, тактыгын тапса, графиктерин сызуу аркылуу анализдесе;
Өнүктүрүүчүлүк	Функциянын жуптугун, тактыгын, графигин сызуу аркылуу анализдейт.	Функциянын графиктерин түзө алса.
Тарбиялык	Бири бирин угат, бири-бирине жардамдашат, өз алдынча иштешет.	кунт коюп угат, бири-бирине жардамдашса, суроолорго жооп беришсе.

Негизги компетенттүүлүктөр:

1. Маалыматтык компетенттүүлүк (НК 1)

2. Социалдык коммуникативдик комп (НК 2)

3. “Өзүн өзү уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү” (НК 3)

Предметтик компетенттүүлүктөр:

1. Эсептөө (ПК 1)

2. Аналитикалык-функционалдык (ПК

3. Көрсөтмөлүү -образдуу (ПК3)

4. Статистикалык-ыктымалдык (ПК 4)

Сабактын жүрүшү:

Сабактын этаптары	Убак	Мугалимдин иш аракети	Окуучулардын иш аракети	Окуучу калып комп-р		Баалоо
				Нег.	Пред	
1. Мотивация Уюштуруу Шыктандыруу	2-3'	1. Сабакты уюштуруу, окуучуларды сабакка даярдоо. 2. Шыктандыруу	1. Мугалим менен бирдикте жагымдуу маанай түзүүгө катышат	НК 3	ПК 1 ПК 2	“Азаматсыңар” дагы эмнени билесиңер д-н с-туу сыпаттама
2. Теманы жана күтүлгөн окуу натыйжаларын жарыялоо	2-3'	1. Тема жана максат менен таанышышат. 2. Сүрөттөр, аныктамалар менен кыска түшүндүрмө берилет. 3. Окуучулар менен бирдикте аныктама лар талкууланат	1. Темага карата максат коюшат, ойлорун ортого салышат. 2. Мугалим менен бирдикте аныктамаларды түшүнөт.	НК 1 НК 2	ПК 1 ПК 2 ПК 3	Дагы кимиңер кандай ойлорду айта аласыңар? Калыптандыруучу баалоо.

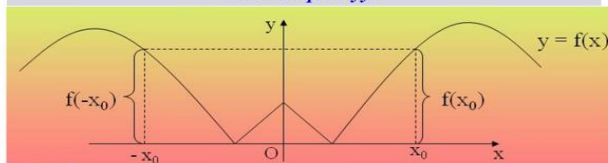
3.Тема боюнча зарыл болгон маалыматтарды берүү

9-10'

Жуп функция

$y(x)$ функциясынын аныкталуу областынан алынган ар кандай x саны үчүн, $(-x)$ саны ал функциянын аныкталуу областында жатса жана $y(-x) = y(x)$ барабардыгы аткарылса, анда $y(x)$ функциясы **жуп функция** деп аталат.

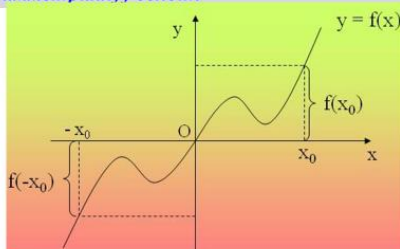
Жуп функциянын графиги ордината огуна карата симметриялуу.

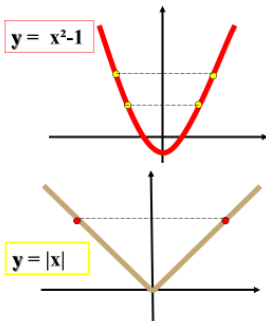
Так функция.

$y(x)$ функциясынын аныкталуу областынан алынган ар кандай x саны үчүн, $(-x)$ саны ал функциянын аныкталуу областында жатса жана $y(-x) = -y(x)$ барабардыгы аткарылса, анда $y(x)$ функциясы **так функция** деп аталат.

Так функциянын графиги координаталар башталышына карата симметриялуу болот.

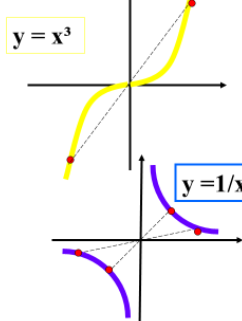

Жуп функция

Графиги Оу огуна карата симметриялуу

Так функция

Координата башталышына карата симметриялуу

Аныктама

Жуп функция

$$y(-x) = y(x)$$

Так функция

$$y(-x) = -y(x)$$

Функциянын жуп же тактыгын аныктагыла.

$$y = 5x^2 - |x|$$

Чыгаруу:

$$\begin{aligned} y(-x) &= 5 \cdot (-x)^2 - |-x| = \\ &= 5x^2 - |x| = \\ &= y(x) - \text{жуп} \end{aligned}$$

$$y = 7x + x^3$$

Чыгаруу:

$$\begin{aligned} y(-x) &= 7(-x) + (-x)^3 = \\ &= -7x - x^3 = -(7x + x^3) = \\ &= -y(x) - \text{так} \end{aligned}$$

НК 1

ПК 1

Окуучулар

НК 2

ПК 3

га

ПК 4

сыпаттама

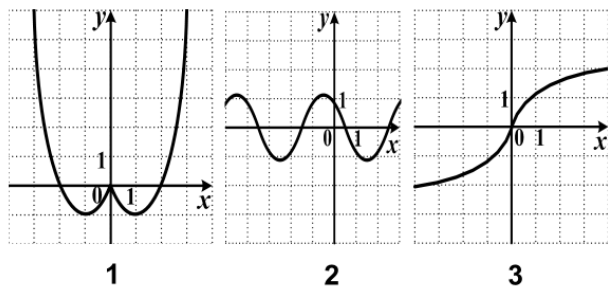
баалар

берилет.

Калыптанд

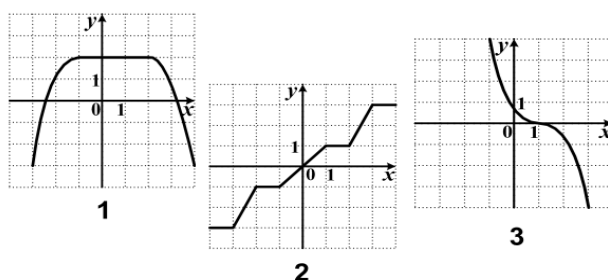
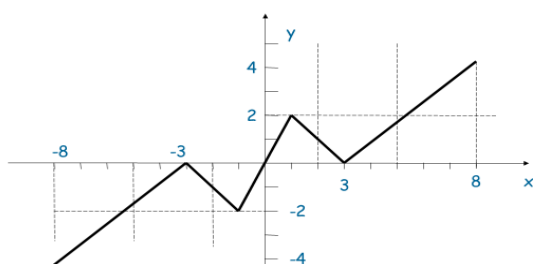
ыруучу

баалоо.

Жуп функциянын графигин көрсөткүлө.

Так функциянын графиги координаталар башталышына карата симметриялуу болот.

Так функциянын графигин көрсөткүлө.

4.Интерактивдүү көнүгүүлөр – сабактын борбордук бөлүгү

20-22'

№20. а) $y=3x^4$;
 $y(-x)=3*(-x)^4=3x^4$, жуп
б) $y=4x^5$; $y(-x)=4*(-x)^5=-4x^5$, так функция.
в) $y=5x^2-3$; $y(-x)=5*(-x)^2-3=5x^2-3$; жуп функ.
г) $y=3x^3+2$; $y(-x)=3*(-x)^3+2=-3x^3+2$; так ф.
№21. График түзүү:
а) $y=-x^4$;
№22. а) $y=\frac{x-2}{x+4}$;
 $y(-x)=\frac{-(x+2)}{-(x-4)}=\frac{x+2}{x-4}$;
 $y(-1)=\frac{-1-2}{-1+4}=\frac{-3}{3}=-1$;
 $y(-2)=\frac{-2-2}{-2+4}=\frac{-4}{2}=-2$;

Окуучулар функциялардын жуптугун, тактыгын, графиктерин өз алдынча, бири-бирине жардам берүү менен эсептешет.

НК 1
 НК 2
 НК 3

ПК 1
 ПК 2
 ПК 3

Мугалимдин алкыш сөзү
 Азамат,
 Бали,
 Рахмат ж.б.

Калыптандыруучу баалоо.

		$y(1) = \frac{1-2}{1+4} = \frac{-1}{5} = -0,2;$ Ж: жуп да, так да эмес.				
5. Сабактын жыйынтыктарын чыгаруу; натыйжаларын баалоо	5-6'	1. Теманы бышыктоо үчүн суроолор берилет: -Функциянын жуп же тактыгын кантип аныктоого болот? -функция качан оң мааниге ээ болот? 2. Талкуу 3. Үй тапшырма берилет: №23. 4. Баалоо.	Окуучулар өз жөндөмдүүлүктөрү менен чыгарган мисалдарын түшүндүрүп, суроолорго жооп беришет.	НК 1 НК 2 НК 3	ПК 1 ПК 2 ПК 3	Мугалимдин алкышы, алган упайлары эсептелет. Жыйынтык тоочу баалоо.